

BILALS ADHAN VAR EN FÖRBEREDANDE KALLELSE

Yahya ibn Yahya och Muhammad ibn Rumh berättade för oss; de sade: al-Layth informerade oss. Och Qutaybah ibn Sa'id berättade för oss; al-Layth berättade för oss, från Ibn Shihab, från Salim ibn Abdillah, från Abdullah – må Allah vara nöjd med honom – från Allahs Sändebud ﷺ, att han sade:

'Bilal gör adhan under natten, så ät och drick tills ni hör Ibn Umm Maktums adhan.'

[Återberättad av Imam Muslim]

حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَحْيَى، وَمُحَمَّدُ بْنُ رُمْحٍ، قَالَا أَخْبَرَنَا اللَّيْثُ، ح وَحَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا لَيْثٌ، عَنْ ابْنِ شِهَابٍ، عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ " إِنْ بَلَغَ الْيَوْمُ بَلِيلٌ فَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى تَسْمَعُوا تَأْذِينَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ " .

Förklaring av hadithen

Hadithen återges genom två parallella isnad-vägar som möts hos al-Layth, vidare via Ibn Shihab al-Zuhri, Salim b. Abd Allah och slutligen Abd Allah b. Omar. Profeten ﷺ säger:

”Bilal gör adhan under natten, så ät och drick tills ni hör adhanen av Ibn Umm Maktum.”

Denna hadith är en av de centrala texterna för förståelsen av *suhur*, tidpunkten för fastans inträde och distinktionen mellan två typer av adhan i Profetens ﷺ tid. Den förenar juridisk precision, praktisk vägledning och en språklig tydlighet som är karakteristisk för profetiska uttalanden.

Teologisk och rättslig analys

Två adhan: en för att väcka, en för att markera tidens inträde

Hadithen visar att Bilal brukade göra adhan **innan** den faktiska fajr-tiden inträtt. Detta var en form av förberedande kallelse – en påminnelse om att natten snart skulle ta slut.

- **Ibn Hajar** förklarar i *Fath al-Bari* att Bilals adhan var en ”tamhid” – en förberedelse – medan Ibn Umm Maktums adhan markerade **själva inträdet av fajr**.
- **al-Nawawi** betonar att detta är ett tydligt bevis för att fastan inte börjar vid Bilals adhan, utan först vid den andra adhanen.

Detta etablerar en viktig princip: **Fastans början är knuten till faktisk tid, inte till en förberedande kallelse.**

Suhur ska fördröjas – men inte efter tidens inträde

Profetens ﷺ ord ”ät och drick tills ni hör adhanen av Ibn Umm Maktum” visar att:

- suhur är sunnah att fördröja,
- men att man måste sluta äta när fajr inträder.

al-Qurtubi förklarar att detta är i linje med Koranens ord: ”Ät och drick tills den vita tråden skiljs från den svarta.” Hadithen konkretiserar versens abstrakta formulering genom en praktisk indikator: adhanen.

Ibn Umm Maktum var blind – och ändå ansvarig för adhan

Det är välkänt att Ibn Umm Maktum var blind. Trots detta var han ansvarig för den adhan som markerade tidens inträde.

- **Ibn Hajar** noterar att han brukade fråga: ”Har morgonen kommit?”

BILALS ADHAN VAR EN FÖRBEREDANDE KALLELSE

innan han gjorde adhan.

- Detta visar att adhan inte kräver att mu'adhdhin själv ser horisonten, utan att han förlitar sig på säker information.

Teologiskt visar detta att shari'a är **praktisk och inkluderande**: blindhet hindrar inte en person från att inneha en central religiös funktion.

Hadithen som grund för distinktionen mellan *adhan al-awwaloch adhan al-thani*

De klassiska rättsskolorna använder denna hadith för att fastställa:

- att det är tillåtet att ha en tidig adhan som väcker människor,
- men att fastans inträde är knutet till den andra adhanen.

al-Nawawi skriver att detta är en av de tydligaste texterna som skiljer mellan de två adhanerna och att det är en etablerad sunnah att ha en förberedande kallelse.

Språklig analys av nyckeluttryck

”يُؤَذِّنُ بَلِيلٍ” – ”gör adhan under natten”

Uttrycket *bi-layl* betyder bokstavligen ”i nattens tid”. Språkligt markerar det att Bilals adhan inte var kopplad till tidens inträde, utan var en **förberedande signal**.

”فَكُلُوا وَاشْرَبُوا” – ”ät och drick”

Imperativformen visar att detta är en **tillåtelse** och en **uppmaning**. Det är inte bara en beskrivning, utan en aktiv instruktion: **fortsätt att äta suhur fram till den andra adhanen**.

”حَتَّى تَسْمَعُوا” – ”tills ni hör”

Detta är en viktig språklig markör.

- *hatta* anger en tydlig gräns.
- *tasma'u* ("ni hör") visar att indikatorn är **hörbar**, inte visuell.

Detta gör hadithen praktiskt tillgänglig för alla, oavsett synförmåga eller väderförhållanden.

”تَأْذِينَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ” – ”adhanen av Ibn Umm Maktum”

Ordet *ta'dhin* är ett masdar som betyder ”själva handlingen att göra adhan”. Språkligt förstärker det att det är **den specifika adhanen** som markerar tidens inträde.

Syntes

Hadithen lär oss flera centrala principer:

1. Det fanns två adhan i Profetens ﷺ tid – en för att väcka, en för att markera fajr.
2. Fastans inträde är knuten till den andra adhanen, inte den första.
3. Suhur bör fördröjas, men inte efter tidens inträde.
4. Shari'a är praktisk och inkluderande – även en blind mu'adhdhin kan utföra denna funktion.
5. Klassiska lärda

[FASTAN](#), [Imam Muslim](#), [RAMADAN](#)

«[FASTA DÅ NI SER NYMÅNE](#)»

[När månen döljs en teologisk analys»](#)

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)